

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ФЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті

652(075)к

A87

Р.М. Ашимова, Ж.М. Абдуллин

БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕП ЖӘНЕ АУДИТ

Oқу құралы

Алматы, 2010

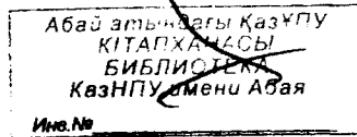
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті

Р.М. Ашимова, Ж.М. Абдуллин

БУХГАЛТЕРЛІК ЕСЕП ЖӘНЕ АУДИТ

Oқу құралы

Алматы, 2010

Мазмұны:

Алғы сөз..... 3

Тақырып 1: Бухгалтерлік есептің қағидалары, стандарттары және тұжырымдамалары

1. Бухгалтерлік есептің маңызы және рөлі.....	4
2. Қаржылық ақпаратты пайдаланушылар.....	4
3. Қаржылық және басқару есебі.....	5
4. Қаржылық есеп тұжырымдамалары.....	6
5. Бухгалтерлік есеп қағидалары.....	7
6. Бухгалтерлік есеп пәні және әдістері.....	10

Тақырып 2: Баланстық тендеу және екіжақтылық қағидасы

1. Баланс және баланстық тендеу.....	12
2. Бухгалтерлік баланс элементтері.....	12
3. Бухгалтерлік баланс құрылымы.....	13
4. Есептегі операциялар типі және олардың балансқа әсері.....	14

Тақырып 3 : Шоттар жүйесі және екі жакты жазу

1. Шоттар және олардың класификациясы.....	20
2. Екі жакты жазу, негізгі есеп әдісі ретінде.....	23
3. Бухгалтерлік жазуларды толтыру ережелері.....	24

Тақырып 4: Акша қаражаттары және олардың баламаларының есебі

1. Ағымдағы активтерді анықтау және олардың жіктелінуі.....	26
2. Акша қаражаттарын және олардың баламаларын анықтау.....	27
3. Акша қаражаттарының есебі.....	27
4. Акша қаражаттарын сактаудың бақылау жүйесі.....	37

Тақырып 5: Дебиторлық қарыздар есебі

1. Дебиторлық қарыздар және оның түрлері.....	38
2. Дебиторлық қарызды анықтау және мойындау.....	39
3. Күмәнді дебиторлық борыштар және күмәнді қарыздарды бағалау әдісі.....	41
4. Алынған вексельдердің есебі.....	44

Тақырып 6: Қорлар есебі

1. Қорларды анықтау және жіктеу.....	46
2. Қорлардың өзіндік күнін анықтау.....	47
3. Қорларды бағалау әдістері.....	48
4. Откізудің таза бағасы бойынша қорлардың қалдықтарын бағалау.....	50

5. Үзіліссіз және кезеңділікпен жасалатын есеп жүйесі.....	52
6. Корлардың физикалық бірліктерін анықтау және инвентаризациялау (мұліктік түгендеу).....	54
7. Корлармен байланысты қаржылық есептемеде ашулар.....	55

Такырып 7: Негізгі құралдар есебі

1. Ұзақ мерзімді активтерді анықтау. Негізгі құралдарды анықтау және тану. Негізгі құралдардың бастапқа бағасы.....	55
2. Негізгі құралдарды алу.....	58
3. Амортизацияны есептеу әдістері.....	62
4. Негізгі құралдарды бағалау.....	65
5. Негізгі құралдарды есептен шығару.....	66
6. Негізгі құралдар туралы акпаратты ашып көрсету.....	67

Такырып 8: Материалды емес активтер есебі және олардың амортизациясы

1. Материалды емес активтерді анықтау және жіктеу.....	68
2. Материалды емес активтерді алу, бағалау және идентификациялау.....	70
3. Материалдық емес активтердің бухгалтерлік есебінің негізгі қағидалары.....	71
4. Іскерлік данк есебі.....	72

Такырып 9 : Инвестициялар есебі

1. Инвестицияның мәні мен мазмұны.....	73
2. Қаржылық инвестицияларды тану және бағалау.....	74
3. Қаржылық инвестициялар есебі.....	81
4. Қаржылық инвестициялардың күнін анықтау және кайта бағалауының есебі.....	83

Такырып 10: Капиталдар есебі

1. Серіктестіктердегі капитал есебі.....	88
2. Серіктестіктерде табыс пен шығыстарды белу.....	90
3. Серіктестіктердің кайта тіркеу.....	92
4. Жарғылық капитал есебі.....	96
5. Резервтік капитал есебі.....	101
6. Акцияларды сатып алу.....	102
7. Бөлінбекен пайда есебі.....	103

Такырып 11: Міндеттемелер есебі

1. Міндеттемелерді тану, анықтау және жіктеу.....	105
2. Ағымдағы міндеттемелер.....	107
3. Ұзақ мерзімді міндеттемелер.....	114

Такырып 12: Табыстар мен шығыстарды тану және қаржылық нәтижелер есебі.	
1.Табыстарды тану кагидалары.....	117
2.Табыстарды тану.....	120
3.Шығыстарды тану.....	123
4.Пайда және зияндарды тану.....	124
Такырып 13: Қаржылық есептілікті ұсыну	
1.Қаржылық есептіліктерді ұсыну.....	125
2.Қаржылық есеп компоненттер	125
3.Қаржылық есептілік құрылымы.....	126
4.Бухгалтерлік баланста ашытуы.....	126
5.Табыс және шығыс туралы есептілікте ашытуы.....	127
6.Ақша каражаттарының қозғалысы туралы есептілікте ашытуы....	128
7.Меншікті капитал туралы есептілікте ашытуы.....	128
8.Түсіндірме қағазда ашытуы.....	129
9.Есеп саясатының құрастырылуы.....	130
Такырып 14: Аудиттің концептуалдық негіздері	
1.Аудиттің негізі, максаттары мен міндеттері.....	131
2.Қазақстан Республикасында аудитті нормативтік – құқықтық реттеу. Аудиттің кагидалары мен стандарттары, ХАС.....	139
Такырып 15: Ұйымдардағы аудитті ұйымдастыру	
1.Кыска және ұзак мерзімді активтердің аудиті.....	144
2.Ұйым міндеттемелерінің аудиті.....	156
3.Ұйым капиталдарының аудиті.....	161
Терминдер глоссарий.....	163
Колданылған әдебиеттер тізімі.....	171